

18. Palolaitos

Yleiskatsaus. Palolaitoksen normaalissa työssä, tulipalojen sammutuksessa, avunanto- ja pelastustyössä sekä sairaankuljetustoiminnassa ei v. 1969 tapahtunut edelliseen vuoteen verrattuna muuta muutosta kuin ehkä uusien teknillisten välineiden aiheuttamaa kehitystä ja parannusta sammutustyössä. Palotarkastus ja ennakkoehkäisevä palontorjunta suoritettiin entiseen tapaan.

Tulipalojen lukumäärässä tapahtui kertomusvuonna huomattavaa nousua johtuen osittain kuumasta ja kuivasta kesästä, jolloin pieniä ruohikkopaloja syttyy helposti ja, osittain pyromaatin aiheuttamista noin 36 hälytyksestä ja palosta. Varsinaisia suurpaloja ei kertomusvuonna ollut.

Avunanto- ja pelastustyö lisääntyi kertomusvuonna hieman nousten 490 (ed. v. 449) kertaan.

Sairaan kuljetuksessa tapahtui edelleen laskua edelliseen vuoteen verraten, v. 1968 oli 14 411 ja v. 1969 13 837 kuljetusta. Kuljetusmatkojen yhteinen pituus oli 199 141 km eli 14.39 km kuljetusta kohti. Sairaan kuljetusautoja oli palolaitoksella yhteensä 12, joista tapaturmakuljetuksissa oli päivittäin neljä sijoitettuina pääpaloasemalle, Kallion ja Haagan paloasemille sekä Herttoniemen vartioasemalle kesästä 1968 lähtien. Potilaskuljetus suoritettiin Kallion paloasemalta käsin.

Ehkäisevän palosuojelun alaan kuuluvien lakimääräisten palotarkastusten johdosta an-

nettiin 3 177 korjausmääräystä. Tämän lisäksi suoritettiin 2 352 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Kertomusvuonna hankittiin palolaitokselle kaksi paloautoa, joista toinen oli varsinainen paloauto ja toinen ns. vesisuojeluauto. Öljyvahinkojen torjuntaan lisättiin öljynestopuomia 300 m.

Pääpaloaseman ja Kallion paloaseman hälytyskeskuksien teknisiin laitteisiin lisättiin magnetofoni äänen taltiointia varten ja nyt kaikki saapuvat hälytykset taltioidaan nauhalle tarkistusta varten.

Kiinteistökortiston tekoa jatkettiin edelleen ja saadaan se mahdollisesti valmiiksi v. 1970.

Nuohouspiirien lukumäärä väheni edelleen yhdellä. Syynä nuohouspiirien jatkuvaan vähenemiseen on kaukolämmityksen laajeneminen, joka vähentää nuohoustyötä, toisena syynä on sähkön, ns. yösähkön, käytön jatkuva laajentuminen ja lisääntyminen lämmityksessä.

Vapaaehtoisten palokuntien lukumäärä pysyi samana, mutta on todettava, että pitkät viikonloput varsinkin kesäaikana vaikeuttavat vapaaehtoisten palokuntien käyttöä.

Kertomusvuoden varsinaiset menot olivat yhteensä 9 119 025 mk, mikä on n. 0.86 % kaupungin varsinaisista vuosimenoista.

Henkilökunnan harrastustoiminta jatkui edelleen vilkkaana.

Koko toiminnasta voitaneen sanoa, että vuosi 1969 ei tuonut mitään erikoista, vaan oli normaalin toiminnan aikaa.

Henkilökunta. Palolaitoksen apulaispalopäällikön ja palotarkastajan virat täytettiin toimintavuoden aikana. Apulaispalopäälliköksi palolautakunta nimitti 1.10. alkaen palomest. Erkki Saksan ja palotarkastajaksi 1.1.1970 alkaen dipl.ins. Mauno Rönkkömäen.

Apulaispalopäällikön viransijaisuutta hoiti vuoden alusta 30.9. saakka palomest. Erkki Saksa ja palotarkastajan virkaa koko toimintavuoden apul.palotarkast. Gösta Willing. Edellä mainituista viransijaisuuksista johdun hoiti ruiskumest. Erkki Thurman palomestarin virkaa 15.11. saakka ja hänet nimitettiin mainittuun virkaan 16.11. alkaen.

Ruiskumestarin virkaa hoiti koko vuoden palokers. Leo Mäkinen ja hänet nimitettiin virkaan 1.1.1970 alkaen.

Samoin hoitivat apulaispalotarkastajan virkaa palotekn. Uolevi Särkijärvi ja paloteknikon virkaa palokers. Pekka Ennevaara.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palomestari Armas Winqvist, palokersantit Börje Nurmi, Kaarlo Pohjanmäki ja Nils Rehn, palokorpraalit Nils Karell, Arthur Lindqvist, Toivo Niemi, Einar Salin, Viljo Sonné,

Kosti Vuoriheimo sekä puuseppä August Hynninen.

Palolaitoksen palveluksesta erosivat vuoden aikana talouspäällikkö Juhani Mäkelä ja palomies Seppo Rehmonen.

Talouspäällikön virkaan palolautakunta nimitti 1.10. alkaen ekon. Olli Alhon ja palomestarin virkaan 1.1.1970 alkaen palokers. Pekka Ennevaaran.

Palokersantin virkaan palolautakunta nimitti palokorpraalit Pekka Lähdemäen, Eino Merran ja Jouko Järvisen.

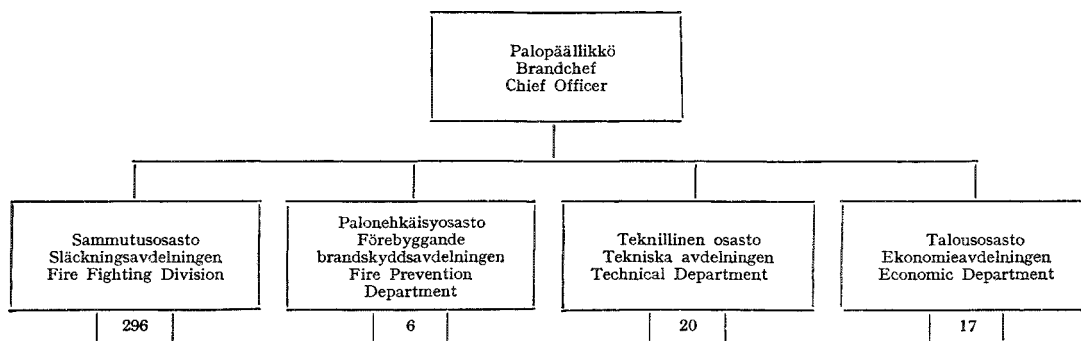
Palokorpraalin virkaan palopäällikkö nimitti 9 palomiestä, palomiehen virkaan 16 tp. palomiestä ja tp. palomiehen virkaan 12 miestä.

Esimieheksi korjaamoon valittiin Lars Lönnfors.

Palolaitoksessa palveli kesäkuukausina 73 palomiehen vuosilomasijaista sekä muuna vuoden aikana 16 palomiehen sairaus- ja vuosilomasijaista.

Palolaitoksen henkilökunnan kokonaislukumäärä oli 340 (ed.v. 340), josta viranhaltijoita oli 308 miestä ja 6 naista sekä työsopimussuhteessa olevia 21 miestä ja 5 naista. Viranhaltijoiden miesten lukuun sisältyy yksi sekä työsopimussuhteessa olevien miesten lukuun kaksi määräaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä olevaa henkilöä.

Osastoittain jakautui henkilökunta seuraavasti:

Sammutusosastoon on lisäksi tässä luettu kuuluvaksi neljä työsopimussuhteista sairaankuljettajaa ja talousosastoon palkkio-

virkainen kapellimestari. Muutoin ei osaston henkilömäärässä ja -jakaumassa kertomusvuonna tapahtunut muutoksia.

Terveystila. Kertomusvuoden aikana sattui sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 11 tapaturmaa ja harjoituksissa tai työpalveluksessa 39 tapaturmaa. Niiden aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 337 päivää ja niistä suoritettiin korvauksia 9 653 mk. Talousosaston henkilökunnan keskuudessa sattui 1 tapaturma, josta aiheutui 30 työpäivän menetys ja suoritettiin korvausta 533 mk. Teknillisen osaston henkilökunnan keskuudessa sattui 3 tapaturmaa, joista aiheutui 15 työpäivän menetys ja joista suoritettiin korvauksia 500 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomaisille sairauslomaa 248 kertaa; sairauspäiviä oli yhteensä 2 286. Työsopimussuhteessa olevien vastaavat luvut olivat 22 ja 248.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli seuraava:

Henkilökuntaryhmä	Sairastu- neiden henki- löiden määrä	Sairauspäi- vien keskim. luku vuodessa	Sairaus- tapausta kohti	Henkilöä kohti
<i>Viranhaltijat</i>				
Päällystö	2	8.9		3.7
Alipäällystö	10	7.0		2.0
Miehistö	149	9.1		8.1
Talous- ja huolto- henkilökunta	8	13.7		8.2
<i>Työsopimussuhteessa olevat</i>	12	11.3		10.3

Koulutus. Sammutushenkilökuntaa koulutettiin jatkuvasti eri palopiireissä piirien päälliköiden kuukausittain laatimien koulutusohjelmien mukaan. Tämän lisäksi järjestettiin palolaitoksen toimesta palotarkastusmieskurssi, jonka suoritti 27 miestä. Ensi-

apukurssi I:n suoritti 70 miestä. HV:n ja HRV:n konemieskurssin suoritti 4 miestä.

Valtion palokoulun alipäällystöluokan suorittivat palokorpraalit Keijo Jaarni ja Pentti Simpanen. Saman koulun järjestämän pelastustyönjohtajan peruskurssin suorittivat palomest. Alfred Nordström ja palokers. Birger Söderlund sekä sammutustyönjohtajien säteilysuojauskurssin paloins. Åke Grönmark, palomestarit Armas Winqvist ja Paavo Rissanen.

Paloins. Åke Grönmark suoritti kaupungin-hallituksen koulutustoimikunnan järjestämän 3-viikkoisen toimistopäällikköseminaarin. Koulutustoimikunnan järjestämän johtamistaidollisen kurssin I jakson suoritti 2 miestä ja saman kurssin II jakson 5 miestä.

Väestönsuojelutoimiston järjestämän väestönsuojelujoukkojen perustamisen johtajakurssin suoritti 7 miestä. Väestönsuojelujoukkojen komppanianpäälliköiden ja joukkueenjohtajien peruskurssin suoritti 3 miestä, I jatkokurssin 9 miestä ja II jatkokurssin 4 miestä.

Kiinteistöt ja kalusto. Kiinteistöt. Palolaitoksessa ei kertomusvuonna suoritettu varsinaisia rakennustöitä. Kaikissa rakennuksissa tehtiin kuitenkin erilaisia vuosikorjauksia.

Kalusto. Vuoden aikana palolaitokselle hankittiin yksi Fargo D 500 -merkkinen paloauto, yksi Ford Transit 1250 -merkkinen erikoispaloauto, yksi Ford 17 M -merkkinen henkilöauto sekä yksi Mercedes-Benz -merkkinen sairaankuljetusauto. Ajoneuvokaluston lisäksi hankittiin sekalaista palo- ja raivauskalustoa sekä 10 kpl tulensuojapukuja. Autoradiopuhelimien määrä lisääntyi viidellä.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen lukumäärä ja jakaantuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavalla sivulla olevasta taulukosta:

18. Palolaitos

Sijoituspaikka Placering Location	Moottoriajoneuvoja Motorfordon Motor vehicles													Hyökkäys- ja ruiskuvänetä Attack- och sprutbåtar Fire boats	Moottoriruiskuja Motorsprutor Motor pumps	
	Varsinaiset sammutusautot Eg. släckningsbilar Fire engines							Erikoisluotoautoja Special service Special service trucks	Sammakkoniesautoja Grodsmansvagn Frogmanvans	Sairaankuljetusautoja Ambulanser Ambulances	Henkilöautoja Personbilar Cars	Kuorma- ja pakettiautoja Last- och paketbilar Trucks and vans	Traktoreita Traktorer Tractors			Yhteensä Summa Total
	Ruiskautoja Sprutbilar Pump trucks	Pioneerit Pionerbilar Pioneer trucks	Vesäilöautoja Vattentankbilar Water tank trucks	Vaahroautoja Skumsläckningsbilar Foam trucks	Lietkautoja Slangbilar Hose trucks	Konettikasautoja Maskinstegar Ladder trucks										
Sammutusosasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Släckningsavdel- ningen																
Fire fighting division																
Pääpaloasema	2	—	—	—	—	1	—	—	1	1	3	1	1	10	2	4
Haagan paloasema ..	2	1	1	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	8	—	5
Käpylän paloasema ..	1	—	1	—	1	—	1 ¹⁾	1	—	—	—	1	—	5	—	3
Malmin palovartio- asema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kallion paloasema ..	2	1	—	2	1	—	2 ²⁾	1	—	9	—	—	—	16	—	4
Herttoniemen palo- vartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	1
Suomenlinnan palo- vartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Varalla	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	87
I reserv In reserve																
Teknillinen osasto ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—
Tekniska avdel- ningen																
Technical Dept.																
Yhteensä Summa Total	14	2	2	2	3	3	2	1	12	6	3	3	1	51	2	106

¹⁾ Vesisuojeluauto. — Vattenskyddsbil. — Waterprotection car.

²⁾ Nostolava-auto. — Hydraulisk lyftflakbil — Truck with hydraulic platform.

Palolaitoksella oli siis 28 varsinaista sammutusautoa, joista 19:ssä oli pumppu. Näistä 11 autossa oli korkeapainepumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli yhdessä 3 500, kuudessa 2 800, yhdessä 2 500 ja yhdessä 1 000 l/min -tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ilmakehän) matalapaine ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu sekä kolmessa vastaavasti 2 500 l/min 8 ik:n paineella ja 300 l/min 60 ik:n paineella ja yhdessä 2 800 l/min 8 ik:n paineella ja 300 l/min 50 ik:n paineella. Mainituissa autoissa oli lisäksi vaahtosammutuslaitteet, joiden teho kahdessatoista autossa oli 1 000 l/min, yhdessä 1 500 l/min, kol-

messä 2 000 l/min, yhdessä 4 000 l/min, yhdessä 800 l/min ja yhdessä 48 000 l/min.

Moottoriruiskuista oli kaasuturbiinipumppu teholtaan 2 200 l/min, viisitoista ruiskua teholtaan 2 000, kaksi 1 500, neljä 1 400, kolme 1 000, kuusikymmentäkolme 800, kaksi 600, neljä 500 ja kuusi 230 l/min.

Ruiskuveneen HRV:n pumppujen teho oli yhteensä 8 000 l/min. Veneessä oli lisäksi korkeapainepumppu ja vaahtosammutuslaitteet. Hyökkäysveneessä oli yksi kannettava moottoriruisku teholtaan 2 000 l/min sekä yksi pieniruisku teholtaan 230 l/min.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteinen teho oli 157 730 l/min.

Uutta kumitettua paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 1 560 m. Käyttökelvotonta letkua poistettiin 2 185 m. Letkuväri oli vuoden lopussa yhteensä 88 074 m paloletkua, josta 50 480 m 3"n liittimillä varustettua pääjohtoa. Korkeapaineletkuja oli palolaitoksella yhteensä 1 460 m.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 168 uutta vesijohdon palopostia, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 5 809. Esikau-punkialueilla oli useita palokaivoja ja -altaita.

Paloilmoituslaitteet ja viestivälineet. Yksityisten automaattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita kytkettiin palolaitoksen vastaanottokeskuksiin vuoden aikana 56 ja vuoden lopussa oli niitä kytketty pääpaloaseman keskukseen 117, Kallion paloaseman keskukseen 224 ja Haagan paloaseman keskukseen 82.

Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 715 hätäpuhelinia. Lisäksi voitiin hätäpuhelin-keskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytyskeskuksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty Puhelinyhdistyksen keskukseen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla. Kallion paloasemalla sijaitsevan sairaankuljetuskeskuksen hälytysnumero oli 0066.

Pääpaloaseman hälytyskeskukseen hankittiin magnetofonijärjestelmä paloilmoituksien taltioimista varten ja Kallion paloaseman hälytyskeskukseen samoin sairaankuljetusilmoituksien ja radiopuhelinliikenteen taltioimista varten.

Radiopuhelinliikennettä varten oli pääpaloaseman hälytyskeskuksessa sammutus-toiminnan ja Kallion paloasemalla sairaankuljetustoiminnan radiokeskus, joiden vastaanottimet oli sijoitettu Ilmalan Vesitorniin ja lähettimet pääpaloasemalle ja Kallion palo-

asemalle. Kuudessa päivystysautossa, 19 paloautossa ja 12 ambulanssiautossa sekä yhdessä erikoisautossa ja ruiskuveneissä oli radiopuhelin.

Sammutus-, avunanto- ja sairaankuljetustoiminta. Sammutustoiminta. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna eri syistä kaikkiaan 1 969 kertaa. Hälytysten syyt ja määrät olivat seuraavat:

Hälytysten syyt	Lukumäärä
Tulipalo	1 049
Nokipalo	20
Savu tai kaasu	58
Erehdys	76
Automaattisten hälytyslaitteiden vastaanottokeskukseen tulleet vikahälytykset:	
vika hälytyslaitteissa	53
linjaviasta aiheutunut	20
vahingon aiheuttama	101
Ilkivalta	83
Happikojeavustus	14
Sammakkomiesavustus	77
Muut avustukset	418
Yhteensä	1 969

Tulipalosta johtuneet hälytykset suoritettiin 572 tapauksessa puhelimitse ja 410 tapauksessa Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista numerolla 000. Tulipalohälytys suoritettiin automaattisella hälytyslaitteella 38 tapauksessa ja suullisesti 29 kertaa.

Tulipalot. Kertomusvuonna sattuneesta 1 049 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla kaikkiaan 830 eli 79.12 %, keskikokoisia tulipaloja 32 eli 3.05 %. Suuria tulipaloja ei kertomusvuonna ollut. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan paikalle tuloa, oli 187 eli 17.83 %. Tulipalot jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

18. Palolaitos

Kuukausi	Tuli- paloja	Kuukausi	Tuli- paloja
Tammikuu ...	61	Heinäkuu	63
Helmikuu	50	Elokuu	194
Maaliskuu	53	Syyskuu	56
Huhtikuu ...	76	Lokakuu	79
Toukokuu	119	Marraskuu	57
Kesäkuu	168	Joulukuu	73

Yhteensä 1 049

Tulipaloista sattui 661 klo 6—18 ja 388 klo 18—6 välisenä aikana.

Kertomusvuonna sattuneiden tulipalojen jakaantuminen syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan selviää liitteenä olevasta taulukosta.

Avunanto- ja pelastustyöt.

Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 490 tapauksessa. Tuulestusta suoritettiin savu- ja kaasuvaaran takia 58 kertaa ja happikojeita lainattiin 14 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumppausta ja annettiin tikapuu- tai muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 418 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehät hälytettiin sukellustehtäviä varten 77 kertaa, joista kuitenkin 38 tapauksessa ei tarvittu sukellustoimintaa. Toiminta koski hukkuvan pelastamista tai hukkuneen etsimistä.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja hälytettiin kertomusvuoden aikana 15 709 kertaa. Sairaankuljetuksia suoritettiin 13 837 kertaa ja tapauksia, jolloin potilasta ei tarvinnutkaan viedä tai potilas oli jo viety muiden toimesta, oli 1 872.

Sairaankuljetushälytykset jakaantuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaankuljetuksia	Kuukausi	Sairaankuljetuksia
Tammikuu ...	1 273	Heinäkuu ...	1 171
Helmikuu ...	1 040	Elokuu	1 144
Maaliskuu ...	1 047	Syyskuu ...	1 248
Huhtikuu ...	1 027	Lokakuu ...	1 197
Toukokuu ...	1 045	Marraskuu ..	1 214
Kesäkuu ...	1 060	Joulukuu ...	1 371

Yhteensä 13 837

Kuljetusmatkojen pituus oli 199 141 km eli keskimäärin 14.39 km suoritettua kuljetusta kohti.

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 165 614 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 424 059 000 mk eli yhteensä 589 673 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 1 164 068 mk:aan ja kiinteimistön osalta 1 325 638 mk:aan eli yhteensä 2 489 706 mk:aan, joka oli 0.4 % uhatun omaisuuden arvosta. (Luvut ovat v:ltä 1968.)

Palovahinkojen korvausprosentit v. 1959—1967 ovat olleet seuraavat:

1959 ...	0.7	1962 ...	0.4	1965 ...	0.5
1960 ...	0.6	1963 ...	0.6	1966 ...	0.5
1961 ...	0.6	1964 ...	1.0	1967 ...	0.4

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 12 ihmistä sekä tuhoutui 7 rakennusta kokonaan ja 37 osittain.

Palonehkäisytoiminta

Rakennuspiirustusten tarkastus. Palotarkastajan tai apulaispalotarkastajan viransijainen osallistui viikottain rakennustarkastustoimikunnan kokouksiin, joissa käsiteltiin vuoden aikana n. 500 rakennuskohdetta. Erikoistapauksissa toimitettiin palolaitoksen puolesta piirustusten seikkaperäinen ennakkotarkastus. Rakennuskatselmuksissa ei palolaitoksen edustaja ollut mukana. Uudisrakennustyömailla suoritettiin pyynnöstä tarkastuksia.

Lausuntoja annettiin palonehkäisyyden liittyvistä asioista: maistraatille 168, kaupunginhallitukselle 7, kauppa- ja teollisuusministeriölle 13, rakennusvirastolle 19, rakennustarkastusvirastolle 23, terveydenhoitovirastolle 5, kaasulaitokselle 17, muille viranomaisille ja yksityisille 28.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus asuinrakennuksissa suoritettiin II, VIII, IX ja XIII nuohouspiirien alueilla 7.1.—30.5. sekä muuhun kuin asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa 22.9.—4.12. välisenä aikana koko kaupungin alueella. Kaupungin ulkopuolella sijaitsevilla erilaissa kaupungin laitoksissa suoritettiin tarkastuksia. Tarkastuksissa todettujen puutteellisuuden johdosta annettiin 3 177 korjausmääräystä. Jälkitarkastuksia suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tämän lisäksi suoritettiin 2 352 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin palon-ehkäisyosastossa kiinteistöhortiston tekoa. Kortistosta ilmenee kiinteistönomistaja, osoite, rakennusaine, kerros-luku, rakennuksen käyttötapa, vaaralliset palokohteet kuten palavan nesteen varastot, niissä olevat sammutuslaitteet, henkilöturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet ym.

Palopäällystö ja -alipäällystö piti vuoden aikana sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä, kursseilla ja Valtion palokoulussa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuudesta sekä lisäksi paloturvallisuutta koskevia luentoja erilaisilla väestönsuojelukursseilla.

Nuohous

Palolautakunta yhdisti kertomusvuotena nuohouspiirejä kahteen otteeseen: 1.1.1969, jolloin nuohouspiirejä oli 12 ja 1.7., jolloin nuohoojamestari Jouko Halmeen siirryttyä eläkkeelle nuohouspiirien lukumäärä oli 11.

Palolautakunta vahvisti kokouksessaan 10.6. nuohouspiirijaon ja -numeroinnin I—XI:ksi.

Piirinuohoojen lisäksi piireissä oli yhteensä 12 etumiestä, 41 nuohoojaa ja kaksi oppilasta.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa

piirissä 6 kertaa ja erikoiskohteiden nuohous palojärjestyksen mukaisesti.

Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiireissään yleiseen palotarkastukseen, johon kului yhteensä 340 tarkastuspäivää eli keskim. 31 päivää piiriä kohti. Lisäksi suorittivat piirinuohoojat 3 261 muuta tarkastusta sekä kukin vuorollaan nokipalopäivystystä.

Kertomusvuonna sattui 20 nokipaloa. Viimeisenä kymmenvuotiskautena niiden lukumäärä on ollut seuraava:

1960	40	1965	31
1961	26	1966	29
1962	22	1967	19
1963	36	1968	14
1964	27	1969	20

Eräitä huomattavampia tulipaloja

Asuinrakennuspalo Oulunkylässä. 13.6. klo 2.15 hälytettiin palokunta Siltavoudintie 3 Oulunkylään. Palokunnan saavuttua paikalle paloi roskalaatikko ja ulkorakennuksen päätyseinä. Palo sammutettiin nopeasti ja palokunnan ollessa lopettamaisillaan sammutustyötään kuului rautatien toiselta puolen avunhuutoja ja huomattiin valtavien savunpilvien nousevan erästä rakennuksesta tai-vaalle. Palokunta lähti välittömästi paikalle jättäen selvitetyn kaluston ensimmäiselle palopaikalle. Saavuttaessa toiselle palopaikalle Larin Kyöstintielle maassa makasi tajuuttomana nainen jalka ja käsivarsi murtuneina. Nainen oli hypännyt kolmannen kerroksen ikkunasta tulta pakoon. Ylhäällä kolmannen kerroksen kohdalla riippui mies ollen putoamaisillaan liekkien tunkeutuessa valtoimenaan ikkunasta ulos. Nopea vetotikkaiden selvitys pelasti miehen, joskin hän sai palovammoja käsiinsä ja kasvoihin. Muista huoneista ihmiset pelastautuivat ja pelastettiin ikkunan kautta. Kaikkiaan loukkaantui tulipalossa 6 henkilöä.

Liite

Tulipalojen syttymispaikat ja -syyt v. 1969

Platser och orsaker

Syttymispaikka Brandplats Location of fires	Syttymissyy Brandorsak Causes of fires								
	Viallinen tulisija tai savujohto Reliktig eldstad eller röckkanal Defective fireplace or chimney	Tulisijan tai savubormin liika- kuumeneminen Överhettad eldstad eller röckkanal Fire-place or chimney overheated	Savupipusta tullut kipinä Gnista från skorsten A spark from chimney	Tulisijasta lentänyt kipinä ym. Gnista från eldstad A spark from fireplace	Kuuma tuhka tai esine Het aska eller uppvärmt föremål Hot ashes or object	Salama Blixt Lightning	Sähkölaitteiden huolimaton käsitteleminen Vårdslös hantering av elapparatur Careless handling of electric appliances	Muut sähköstä aiheutuvat sytyt Övriga av elektricitet förorsakade bränder Other causes due to electricity	Palavien nesteiden huolimaton käsitteleminen Vårdslös hantering av brännbara vätskor Carelessness with inflammable liquids
Asuinhuone - Bostadsrum - Living accom- modation	1	2	—	3	—	—	7	12	—
Asuinrakennus - Bostadshus - Residential building	3	—	—	—	—	1	—	1	—
Auto ym. moottoriajoneuvo - Bil e.a. mo- torfordon - Car or other motor vehicle ...	—	—	—	—	—	—	2	64	3
Autotalli - Garage - Garage	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Eteinen - Tambur - Hall	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Halkopino - Vedtrave - Wood pile	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hiilivarasto - Kollager - Coal yard	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hissi + moottori - Hiss - Lift or its engine	—	—	—	—	—	—	—	7	—
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto - Hotell, sjukhus mm. allmän lokal - Ho- tel, hospital etc. public premises	—	2	—	1	—	—	3	7	1
Kaatopaikka - Avstjälpningsplats - Dump	—	—	—	—	4	—	—	—	—
Katto - Tak - Roof	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kellari - Källare - Basement	—	—	—	—	1	—	—	2	1
Keittiö, keittokomero - Kök, kokvrå - Kitchen, kitchenette	—	13	—	—	—	—	2	1	1
Laiva, moottorivene - Fartyg, motorbåt - Ship, motorboat	—	1	—	—	—	—	—	3	1
Lautatarha - Brädgård - Lumber yard	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Liikehuone - Affärsrum - Business premises	—	1	—	1	—	—	1	4	—
Metsä - Skog - Woods	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muuntaja - Transformator - Transformer	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Neonvalomainos - Neonljusreklam - Neon lights	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Nurmikko, maasto - Gräsmatta, mark- brand - Lawn, terrain	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Pannuhuone - Pannrum - Boiler room	3	1	—	—	—	—	—	2	—
Parakki - Barack - Barracks	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Pesutupa - Tvättstuga - Laundry room ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Raitiovaunu - Spårvagn - Tram	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Rakennustyömaa - Byggnadsarbete - Con- struction site	1	21	—	—	—	—	—	10	3
Rautatievaunu - Järnvägsvagn - Railway carriage or waggon	—	3	—	—	—	—	—	2	—
Roskakuilu - Förvaringsrum för sopor - Garbage chute	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskalaatikko - Soplår - Dust bin	—	—	—	—	7	—	—	—	—
Sauna - Bastu - Sauna bath	2	6	—	1	—	—	—	2	1
Sähköpylväs - Elstolpe - Pylon	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Tehdaslaitos - Fabrik - Factory	—	4	—	—	—	—	—	1	—
Työhuone - Arbetsrum - Workshop	—	2	—	—	—	—	—	2	2
Ullakko - Vind - Attic	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Vaja tai ulkorakennus - Skjul eller uthus- byggnad - Outbuilding	—	2	1	—	—	—	—	1	1
Varasto - Lager - Store	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Yhteensä - Summa - Total	12	58	3	6	12	1	16	138	14

Syytymissy Brändorsak Causes of fires															
Tulitikkujen huolimaton käsittely Vårdslös hantering av tändstickor Careless handling of matches															Yhteensä Summa Total
	Tupakointi Rökning Smoking	Putkijohtojen sulattaminen Smältande av rörledningar Smelting of pipeline	Muu tulen huolimaton käsittely Övrig vårdslös hantering av eld Other carelessness with fire	Räjähdys Explosion Explosion	Itsesytytys Självtändning Spontaneous combustion	Hitsaus Svetsning Welding	Tehdastoiminnasta aiheutunut kipinä tai kaasunmuodostus yms. Vid fabrikationen uppkommen gnista eller gasbildning mm. A spark from machinery or gas due to a manufacturing process	Koneosien liikakuumentuminen Överhettade maskindelar Parts of engines overheated	Rautatie-, moottoriajoneuvo- ja höyrylaivaliikenne Traffic Traffic	Lasten aiheuttamat Av barn förorsakade bränder Caused by children	Tuho- ja murhapoltto Pyroman- och mordbränder Arson	Juopuneen tai mielisairaana aiheuttama Av alkoholpåverkad eller sinnen-sjuk förorsakade bränder Caused by a drunken or insane person	Muu syy Annan orsak Other reason	Syy tuntematon Orsaken okänd Unknown or undetermined	
1	31	-	18	1	-	7	-	-	-	4	-	1	1	1	90
-	-	-	2	1	-	2	-	-	-	2	3	-	1	1	17
-	5	-	3	2	38	4	-	-	7	2	4	-	3	1	138
-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	2	4	1	-	-	4
-	-	-	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
2	-	-	4	-	4	2	-	-	-	-	1	-	-	-	23
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	14
-	7	-	5	-	-	4	-	-	-	4	8	-	-	-	33
1	3	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	26
-	-	-	3	-	2	3	-	-	-	1	-	-	1	2	17
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	15
-	5	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	181	-	91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	358
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	43	31	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	6	2	-	13	-	-	1	-	4	-	1	-	61
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	7
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	3
-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	-	40
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	17
-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8
-	3	-	6	1	-	5	-	3	-	1	1	-	1	-	21
-	-	-	20	-	-	2	-	-	-	11	6	-	1	-	21
4	265	2	189	9	52	54	10	4	8	80	74	4	24	10	1 049

Pelastustöiden tultua loppuun suoritetuksi sammutettiin 3-kerroksinen puutalo puolessa tunnissa ja sammutukseen käytettiin kahta 3":n suihkua sekä 10 kpl 2":n suihkua.

Varastopalo (Keskon varasto) Viikintien varrella. Palokunnan 28.8. saapuessa hälytyskohteeseen oli varaston pääty jo kauttaaltaan tulella. Tuli oli varastonhoitajan ilmoituksen mukaan ilmeisesti syttynyt varaston ulkopuolella »pohjoissiivessä». Palokohteeseen selvitettiin neljä pääjohtoa, joista kaksi jouduttiin kytkemään sarjaan pitkistä selvitysmatkasta johtuen.

Palon alkuvaiheessa suoritettiin sammutustyö kahdella 3":n ja kahdeksalla 2":n suihkulla. Jälkisammutusvaiheen aikana haaroitettiin myös 3":n suihkut. Sammutustyön alkuvaiheessa käytettiin myös nostolava-auton vesitykkiä. Sammutustyöhön osallistui vakinaisesta palokunnasta yhdeksän sammutusyksikköä sekä myöhemmässä vaiheessa Keskon teollisuuspalokunta sekä neljä sopimuspalokuntaa.

Varasto, jonka suuruus oli noin 3 000 m² paloi käyttökelvottomaksi. Varastonhoitajan asunnosta saatiin pelastetuksi osa irtaimistosta.

Mainittakoon, että pumppujen yhteinen käyntiaika oli n. 49 tuntia ja selvityksissä käytettiin n. 3 300 metriä letkuja. Poliisin ilmoituksen mukaan epäillään pikkupoikien varomatonta tulenkäsittelyä tulipalon syttymissyynä.

Varastopalo SOK:n tehtailla. 4.12. klo 18.54 rekisteröi Kallion paloaseman hälytyskeskus paloilmoituksen, joka tuli SOK:n tehtailta Fleminginkatu 36 automaattisen paloilmoituslaitoksen hälyttämänä. Paloautojen saavuttua paikalle löivät liekit noin 30 m pitkän ja 20 m leveän kaksikerroksisen konelankavaraston kahdesta alemman kerroksen ikkunasta valtoimenaan ulos. Alakerrassa syttynyt palo saatiin melko nopeasti sammumaan, mutta juuri kun palokunta oli lähtemäisillään pois syttyivät yläkertaan

palon aikana kertyneet kaasut humah- taen tuleen ja koko yläkerta oli hetkessä tulen vallassa. Yläkerrassa varmistuksessa olleet sammutusmiehet pääsivät hädintuskin perääntymään tulen alta pois.

Ullakkokerros eli yläkerta oli täyteen varastoituna lankatavaraa kattoon asti ulottuvine pinoineen. Kattolaudoitus paloi nopeasti ja kun palossa muodostui vielä runsaasti savua oli sammutustyö erittäin vaikeata. Sammutustyössä käytettiin kaikkiaan 9 suihkua ja nostolava-auton vesitykkiä sekä runsaasti sammutusvoimia, mutta siitä huolimatta varastorakennus varastoituneen tuhoutui melkein kokonaan ja vahingot nousivat yhteensä 800 000 mk:aan.

Talous ja yleinen hallinto

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot olivat toimintavuonna yhteensä 9.12 mmk, josta palkkamenojen osuus oli 6.16 mmk ja kaluston vuotuishankinnan osuus 0.17 mmk.

Määrärahoja siirrettiin käytettäväksi seuraavana vuonna 35 763 mk. Menojen nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli 1.21 mmk, mikä johtui palkka- ja hintatason noususta.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 6 000 mk, kaupungin alueella toimiville muille vapaaehtoisille palokunnille sekä Suomen Meripelastusseuralle yhteensä 87 270 mk, vapaaehtoisten palokuntien kilpailutoiminnan tukemiseen 25 mk, vakinaisten palomiesten osuusruokalalle 11 250 mk ja palolaitoksen henkilökunnan kesäkodin vuokria varten 600 mk eli avustuksia yhteensä 105 145 mk.

Tulot jäivät edellisen vuoden markkamäärään, 852 328 mk, verrattuna 260 205 mk alhaisemmiksi eli yhteismäärään 592 123 mk. Sairaалavirasto ei enää korvannut palolaitokselle sairaankuljetustoiminnan nettomenoja.

Varsinaisista sairaankuljetuksista tuloja kertyi 339 981 mk, luontoisetukorvauksista 37 474 mk, vuokrista 77 220 mk ja kaluston lainauksista ja avunantotöistä 137 448 mk.

Rahastot. Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 13 726 mk. Tuloja kertyi sairaankuljetusmaksuista 37 530 mk ja korkotuloja oli 6 900 mk eli tuloja yhteensä 44 430 mk. Käyttövaroista siirrettiin 60 % pääomaan eli 22 345 mk, jolloin se vuoden lopussa nousi 94 842 mk:aan. Käyttämättömiä varoja (säästö v:lle 1970) oli vuoden lopussa 14 897 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston pääoma oli vuoden alussa 10 734 mk ja käyttövaroja 1 010 mk. Korkotuloja kertyi vuoden aikana

1 090 mk ja Ranskan suurlähettiläs lahjoitti 100 mk eli tuloja oli yhteensä 1 190 mk. Pääoma kasvoi 98 mk:n suuruisen indeksihyvityksen johdosta 10 832 mk:aan. Käyttövaroja siirrettiin pääomaan runsaat 45 % eli 1 001 mk, jolloin se nousi vuoden lopussa 11 833 mk:aan ja v:lle 1970 jäi käyttövaroja 1 200 mk.

Vuoden aikana ei rahastosta myönnetty yhtään apurahaa.

Vakuutusyhtiöiden palolaitoksen 100-vuotispäivänä tekemästä 10 000 mk:n suuruisesta lahjoituksesta perustetusta stipendira-hastosta oli vuoden alussa jäljellä 9 542 mk. Rahaston menot olivat 5 303 mk ja korko-tulot 390 mk, joten rahaston varat vuoden lopussa olivat 4 629 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoi-meen kuuluvina varapalokuntina toimi 16 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 549 miestä ja ka-lustovahvuus seuraava: paloautoja kiinto-pumppuineen 19, moottoriruiskuja 21, vesi-säiliöitä 18, joiden yhteinen tilavuus oli

30 500 l, 3":n letkua 3 800 m, 2":n letkua 700 m ja 1½":n letkua 4 900 m.

Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja yksi laitospalokunta.

Varapalokuntien palotoiminta oli kerto-musvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta Frivilliga brandkårerna Voluntary fire brigades		Hälytysten luku kaupunkialueella Antal alarmen inom stadsområdet Number of alarms within the city limits
Helsingin	VPK	6
Degerön	»	2
Haagan	»	7
Karjalaisten	»	—
Lauttasaaren	»	8
Malmin	»	5
Marjaniemen	»	9
Oulunkylän	»	6
Pakinkylän	»	7
Pitäjänmäen	»	—
Puistolan	»	9
Pukinmäen	»	—
Tammisaloon	»	3
Tapanilan	»	5
Vanhan Käpylän	»	4
Vartiokylän	»	4
Suomen Meripelastusseura ry		—
Yhteensä		75

Hälytyksiä kaupunkialueen ulkopuolella ei kertomusvuonna sattunut.